

‘Het juiste betalen’

Zuiveringsheffing moet eenduidiger

De waterschappers die zich bezighouden met de zuiveringsheffing willen dat er voor die belasting een eenduidiger aanpak tot stand komt. Dat bleek op een themadag die Waterschap Vallei en & Eem over dit onderwerp belegde. Daarbij zouden de initiatiefnemers van deze bijeenkomst tegen de tijdgeest in graag vasthouden aan een zo uitgebreid mogelijke manier van meten om de zuiveringsheffing vast te stellen.

— Jasper Dik

Ruim honderd mensen trokken op de dertiende mei naar het waterschapshuis van Waterschap Vallei en & Eem, waar de heffingscontrole ter sprake zou zijn. Hun conclusie na deze themadag luidt mogelijk een beraden revolutie in. De manieren waarop waterschappen te werk gaan als zij vaststellen hoeveel de te betalen zuiveringsheffing van bedrijven bedraagt, verschillen onderling te veel, vonden aanwezigen te Leusden. Om te komen tot een meer uniforme werkwijze zou een platform moeten worden opgericht dat uit de vele verschillende min of meer tegengestelde methoden een eenduidiger nieuwe aanpak kan destilleren.

— Verrast door deze conclusie of door de hoge opkomst was Frans van Baardwijk allerm minst. Als hoofd van de afdeling vergunningen van Waterschap Vallei & Eem, waar ook de heffingscontrole is ondergebracht, nam hij het initiatief voor de bijeenkomst, waar hij met name bij andere waterschappen werkzame collega's uit de

heffingscontrole ontmoette. 'Van hen had ik al wel begrepen dat zij de behoefte hadden om eens te praten. Het is natuurlijk een onderwerp waar veel geld mee gemoeid is, en dat bovendien van belang is voor de relatie met de bedrijven in je beheergebied', verklaart hij.

Want wat is de praktijk van de heffingscontrole? Bedrijven betalen voor het lozen van afvalwater zuiveringsheffing aan de waterschappen. Voor de overgrote meerderheid van de bedrijven is betrouwbaar te voorspellen wat de verwerking van het afvalwater dat zij afscheiden jaarlijks zal kosten, zodat de zuiveringsheffing die zij hebben af te dragen vastgesteld kan worden via de zogenaamde klassenindeling met coëfficiënten. Bij ongeveer één procent van de bedrijven bij Waterschap Vallei & Eem, waarvan de aard van het afvalwater veranderlijk is, moet de zuiveringsheffing door meting, bemonstering en analyse worden vastgesteld. Maar de richtlijn die de Unie van Waterschappen daarvoor verstrekt laat veel ruimte voor de uitvoering. 'Dat leidt tot de merkwaardige situatie, dat

er landelijk grote verschillen zijn in de uitvoering van dezelfde type regels', zegt Van Baardwijk. 'Wij worden met enige regelmaat benaderd door bedrijven die willen weten hoe het toch kan dat ze elders in het land die metingen heel anders moeten verrichten dan in het beheergebied van Waterschap Vallei & Eem.'

— Maar de gewenste eenduidige aanpak kan niet een onverkorte toepassing van de richtlijn van de Unie behelzen. 'Daarvoor laat de richtlijn gewoon te veel ruimte voor interpretatie. Je zou dan niet duidelijk kunnen zijn jegens de bedrijven in je beheergebied', stelt Jan van Wieringen, die bij Vallei en Eem de belastinginning verricht. Dus, vinden Van Baardwijk en Van Wieringen, industriecontroleur voor de zuiveringsheffing bij Waterschap Vallei & Eem, zouden de verschillende waterschappen moeten proberen het eens te worden over een paar belangrijke principes die bij de heffingscontrole horen, om zo tot een grotere uniformiteit te komen.

— Over wat zij hebben bewerkstelligd met de themadag zijn ze enerzijds bescheiden. 'Het was een gelegenheid waarbij we met mensen die daadwerkelijk dit vak beoefenen in gesprek wilden raken', beschrijft Van Baardwijk de inzet van de bijeenkomst. Anderzijds koesteren zij uitgesproken opvattingen over de goede manier om tot de zuiveringsheffing te komen. Neem bijvoorbeeld de vraag wie bij bedrijven de metingen moet verrichten, 'een belangrijk geschil' volgens Van Baardwijk. Van Wieringen vult aan: 'Wij vinden dat als bij een bedrijf een meting gedaan moet worden om een heffing vast te stellen die bijvoorbeeld honderdduizend euro bedraagt, geld dat terecht komt bij het waterschap, die meting niet in handen moet zijn van het waterschap, en evenmin in de handen van dat bedrijf. Wij stellen keihard: een onafhankelijke partij zou die meting moeten uitvoeren. Maar wij lijken met die mening een uitzondering.'

— Ook drastisch anders bij Waterschap Vallei & Eem is dat het waterschap terug-

houdend de tendens beziet om aan steeds meer bedrijven de zuiveringsheffing op te leggen volgens de coëfficiëntentabel. Het is een nieuwe ontwikkeling die rechtstreeks voortkomt uit de onlangs verschenen nieuwe klassen-indeling coëfficiëntentabel, en versterkt wordt door het regeringsbeleid, dat bedoelt bedrijven zoveel mogelijk te vrijwaren van administratieve lasten. Maar in het geval van de zuiveringsheffing is dat streven volgens Van Wieringen misplaatst: 'zodra een bedrijf een meetbedrijf is, staan de regels vast. Die worden één keer vastgesteld en goedgekeurd en dan blijven ze gewoon voor de rest van het bestaan van dat bedrijf van toepassing.'

— Van Baardwijk: 'bij die bedrijven waar je een duidelijk belang hebt, voor het bedrijf en voor het waterschap, waar er, met andere woorden, een redelijk risico is op wisselende vervuilingen, leert onze ervaring dat je beter kunt meten dan ze snel volgens de tabel kan aanslaan. Dan kom je namelijk vaak verkeerd uit. Want de coëfficiënt is gebaseerd op metingen die ooit zijn gedaan, maar die een gemiddelde weergeven van de gehele bedrijfstak terwijl we in de praktijk vaak zien dat er ten opzichte van dat gemiddelde toch grote verschillen optreden bij afzonderlijke bedrijven. Als je bij die bedrijven metingen verricht werkt dat naar twee kanten: de ene keer

levert dat op dat er meer vervuiling is, de andere keer kunnen we vaststellen dat een bedrijf veel minder vuil water heeft geloosd. De meeste bedrijven zijn het met ons eens: laten we het maar gewoon door meting vaststellen. Dat is de eerlijkste manier.' Van Wieringen beaamt: 'Veel van de bedrijven die wij laten meten, willen dat ook zelf. Een bedrijf dat vijfhonderdduizend euro betaalt aan ons zal dat water willen meten en beperkt analyseren. Want of je vijfhonderdduizend of zeshonderdduizend euro betaalt, dat is nogal een verschil. Een groot bedrijf, dat professioneel werkt, wil de juiste vervuiling weten en daarvoor betalen.' Daarbij komt dat volgens een onderzoek van Waterschap Vallei en Eem regelmatige metingen veelal leiden tot hogere heffingen. De één procent van de bedrijven waarbij metingen worden verricht draagt bij Waterschap Vallei & Eem zeventien procent bij aan de totale zuiveringsheffing. 'Dat is in verhouding natuurlijk enorm', meent Van Wieringen. 'Het grote risico is dat bedrijven opgaan in de grote massa, en dat willen we voorkomen.'

— Volgens Van Baardwijk en Van Wieringen vloekt het streven om op zoveel mogelijk bedrijven de coëfficiëntentabel toe te passen met een leidend principe van het milieubeleid: de vervuiler betaalt. Dat dreigt, voor wat de zuiveringsheffing betreft, een

lege frase te worden als waterschappen niet meer kunnen achterhalen bij welke bedrijven een bepaalde hoeveelheid afvalwater is geloosd. Zo, vrezend zij, gaat de juistheid van de heffingencontrole verloren. 'We moeten er, kort en goed, voor proberen te zorgen dat niet iemand voor de vervuiling van zijn buurman moet betalen.'

— Na de themadag waren de bezoekers het er over eens dat er dringend verder gepraat moet worden over de controle op de zuiveringsheffing. In welke vorm de discussie zal worden voortgezet, is nog onduidelijk. Komt er een jaarlijkse toogdag van waterschappers die zich met dit onderwerp bezighouden? Ontstaat er werkelijk een platform? Zeker is in ieder geval dat veel aanwezigen een grotere uniformisering nastreven. Tussen enkele waterschappen vindt al informeel overleg plaats over de vervolgacties. Volgens Van Baardwijk en Van Wieringen zal het onderwerp binnenkort dan ook op de bestuurlijke agenda van de waterschappen te vinden moeten zijn. —